

La crisi que vindrà de l'Afganistan

«La sortida dels qui fugen del règim talibà obligarà els països implicats en la regió a estar a l'alçada de les circumstàncies»

La imatge de l'avió de les forces armades dels Estats Units enlairant-se de l'aeroport de Kabul amb la pista plena d'afganesos desesperats per marxar del país després del nou ascens dels talibans apareixerà en tots els resums de l'any. És corprenedora i defineix de manera precisa què ha passat els últims dies en un país que, com Pep Martí desgrana en aquesta anàlisi (<https://www.naciodigital.cat/noticia/223556/causes-consequencies-guerra-afganistan>), ha estat cobejat per les grans potències des de la dècada dels setanta. Resulta difícil d'entendre, des de fora, com s'ha passat de pronosticar que els talibans arribarien al poder per la força en uns mesos a veure com han complert els objectius en tan sols uns dies. El que està passant a l'Afganistan és una suma de fracassos que comportaran una crisi humanitària en la qual els països implicats tindran la responsabilitat d'estar, ara sí, a l'alçada de les circumstàncies.

L'arribada dels talibans al poder suposa, en aquest sentit, un perill palpable per als drets humans, especialment els de les dones. Només cal constatar quines 29 coses tenen prohibides des d'ara (<https://www.naciodigital.cat/noticia/223554/29-coses-dona-no-pot-fer-afganistan-taliba?rlc=an>), o bé observar amb deteniment com les corresponents televisives estrangeres s'han vist obligades a canviar subtilment d'imatge -vel inclòs- en qüestió d'hores. És en aquest context que es dona per feta una sortida massiva de ciutadans cap a altres països, com demostren les corredisses de les últimes hores a l'aeroport de Kabul. Des de l'any 2015, almenys 570.000 afganesos han demanat asil en països de la Unió Europea (UE). El record de la crisi de Síria encara és viu, i obligarà els seus membres comunitaris a no repetir errors.

La crisi afganesa ha agafat a contrapeu la cúria diplomàtica mundial, amb els Estats Units al capdavant, que possiblement hagin caigut en una paradoxa durant un arc temporal de vint anys: és probable que no haguessin hagut d'agitar el vesper de la zona després dels atemptats de l'11-S -l'impacte emocional i l'orgull ferit van conduir la Casa Blanca al camí de la invasió-, i també ho és que la retirada ha estat formalment precipitada. La presència occidental a la zona no és garantia de res -la democràcia, entesa com s'entén aquí, és difícil de consolidar-, però l'avenç inexorable dels talibans, amb tot el que significa, és un preu massa alt a pagar. Que ho preguntin, per exemple, a les dones que hauran de deixar els seus llocs de feina, o que no podran sortir de casa sense la presència del marit. Imatges d'altres temps en ple 2021.

La sortida massiva de ciutadans afganesos ja ha aixecat les baixes -i habituals- passions de l'extrema dreta espanyola, que ja ha exigint que no hi hagi "infiltrats d'Estat Islàmic" entre els futurs refugiats. Europa ha patit el terror islamista -aquest dimarts es compleixen, precisament, quatre anys de l'atemptat a la Rambla de Barcelona i a Cambrils-, cicatrius encara vives en moltes ciutats com París i Londres, però la resposta no pot ser agitar el discurs de l'odi o de la sospita. La crisi de Síria va demostrar que persones amb vides equiparables a les occidentals, amb professions liberals i mentalitat oberta, van haver de marxar del seu país d'un dia per l'altre. Amb tot el que això implica.

L'Afganistan sacseja de nou el tauler internacional, posa les grans potències en alerta -amb el pols permanent entre els Estats Units i la Xina per l'hegemonia, sempre amb Rússia observant els moviments- i obliga a una resposta humanitària que no caigui en els errors de sempre. La Unió Europea haurà de passar de dir que està molt preocupada pels esdeveniments - resposta habitual i exemple de la buidor del seu llenguatge- a fer el possible per minimitzar-ne les conseqüències. La imatge de la pista de l'aeroport plena i de la caiguda de persones des del tren d'aterratge dels avions que abandonen l'Afganistan els haurien d'obligar a estar a l'alçada.

